

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΕΡΓΑΣΙΑ 4^η: Προσέγγιση παραγώγων και ολοκληρωμάτων

ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ (12097)

5/1/2014

Άσκηση 1η

Πρώτα απ' όλα για την 1^{ης} τάξης παράγωγο της συνάρτησης $f(x) = \ln(1 + x^2)$ γνωρίζουμε ότι:

$$f'(x) \cong \frac{f(x+h) - f(x)}{h} = \frac{\ln[1 + (x+h)^2] - \ln(1 + x^2)}{h}$$

Οπότε για $x=e$ και $h=0.1$ έχουμε ότι:

$$\begin{aligned} f'(e) &\cong \frac{\ln[1 + (e + 0.1)^2] - \ln(1 + e^2)}{0.1} \cong \frac{\ln(8.942712465) - \ln(8.389056099)}{0.1} \\ &\cong \frac{0.06391094}{0.1} \cong \mathbf{0.639109} \end{aligned}$$

Επιπλέον για $x=e$ και $h=0.01$ έχουμε ότι:

$$\begin{aligned} f'(e) &\cong \frac{\ln[1 + (e + 0.01)^2] - \ln(1 + e^2)}{0.01} \cong \frac{\ln(8.44352174) - \ln(8.389056099)}{0.01} \\ &\cong \frac{0.00647148}{0.01} \cong \mathbf{0.647148} \end{aligned}$$

Τέλος η θεωρητική τιμή της 1^{ης} τάξης παράγωγος υπολογίζεται παρακάτω:

$$f'(x) = [\ln(1 + x^2)]' = \frac{2x}{1 + x^2}$$

Οπότε για $x=e$ έχουμε ότι:

$$f'(e) = \frac{2e}{1 + e^2} = \frac{5.436563657}{8.389056099} = \mathbf{0.648054}$$

Συμπεραίνουμε ότι η τιμή της 1^{ης} τάξης παραγώγου με $h=0.01$ είναι κοντύτερα στη θεωρητική τιμή $f'(e) = 0.648054$ διότι το h τείνει στο μηδέν και το 0.01 είναι πλησιέστερο στο μηδέν από το 0.1 .

Στη συνέχεια για την 2^η τάξης παράγωγο της συνάρτησης $f(x) = \ln(1 + x^2)$ γνωρίζουμε ότι:

$$f''(x) \cong \frac{f(x+h) - 2f(x) + f(x-h)}{h^2} \\ = \frac{\ln[1 + (x+h)^2] - 2\ln(1+x^2) + \ln[1 + (x-h)^2]}{h^2}$$

Άρα για $x=e$ και $h=0.1$ έχουμε ότι:

$$f''(e) \cong \frac{\ln[1 + (e + 0.1)^2] - 2\ln(1 + e^2) + \ln[1 + (e - 0.1)^2]}{(0.1)^2} \\ \cong \frac{\ln(8.942712465) - 2\ln(8.389056099) + \ln(7.855399733)}{0.01} \\ \cong \frac{-0.001815912}{0.01} \cong -0.181591$$

Επίσης για $x=e$ και $h=0.01$ έχουμε ότι:

$$f''(e) \cong \frac{\ln[1 + (e + 0.01)^2] - 2\ln(1 + e^2) + \ln[1 + (e - 0.01)^2]}{(0.01)^2} \\ \cong \frac{\ln(8.443521735) - 2\ln(8.389056099) + \ln(8.334790462)}{0.0001} \\ \cong \frac{-0.00001815664534}{0.0001} \cong -0.181567$$

Τέλος η θεωρητική τιμή της 2^{ης} τάξης παραγώγου υπολογίζεται παρακάτω:

$$f''(x) = \left(\frac{2x}{1+x^2}\right)' = \frac{2-2x^2}{(1+x^2)^2}$$

Οπότε για $x=e$ έχουμε ότι:

$$f''(e) = \frac{2-2e^2}{(1+e^2)^2} = \frac{-12.7781122}{70.37626223} = -0.181569$$

Συμπεραίνουμε ότι η τιμή της 2^{ης} τάξης παραγώγου με $h=0.01$ είναι κοντύτερα στη θεωρητική τιμή $f''(e) = -0.181569$ διότι το h τείνει στο μηδέν και το 0.01 είναι πλησιέστερο στο μηδέν από το 0.1 .

Άσκηση 2^η

Αρχικά από τον τύπο του Taylor γνωρίζουμε ότι:

$$f(x+h) \cong f(x) + \frac{h}{1!}f'(x) + \frac{h^2}{2!}f''(x) + \frac{h^3}{3!}f'''(x) + \frac{h^4}{4!}f''''(x)$$

Οπότε έχουμε ότι:

$$y[t, h] = y + hy' + \frac{h^2 y''}{2} + \frac{h^3 y^2}{6} + \frac{h^4 y^4}{24}$$

Άρα τώρα αντικαθιστούμε όπου h το $-2h$:

$$y[t, -2h] = y - \frac{4h^3 y^2}{3} + \frac{2h^4 y^4}{3} - 2hy' + 2h^2 y''$$

Επιπλέον αντικαθιστούμε όπου h το $-h$, άρα έχουμε ότι:

$$y[t, -h] = y - \frac{h^3 y^2}{6} + \frac{h^4 y^4}{24} - hy' + \frac{h^2 y''}{2}$$

Στη συνέχεια έχουμε ότι:

$$y[t, h] = y + \frac{h^3 y^2}{6} + \frac{h^4 y^4}{24} + hy' + \frac{h^2 y''}{2}$$

και

$$y[t, 2h] = y + \frac{4h^3 y^2}{3} + \frac{2h^4 y^4}{3} + 2hy' + 2h^2 y''$$

Οπότε αν απλοποιήσουμε έχουμε ότι:

$$(y[t, -2h] - 4y[t, -h] + 6y - 4y[t, h] + y[t, 2h]) = h^4 y^4$$

Τέλος έχουμε ότι:

$$y^4 = \frac{(y[t, -2h] - 4y[t, -h] + 6y - 4y[t, h] + y[t, 2h])}{h^4}$$

Άσκηση 3η

Πρώτα απ' όλα για να λυθεί το ολοκλήρωμα $I = \int_0^{0.6} \frac{x^2}{\sqrt{1+x^2}} dx$ με τον κανόνα του Gauss-Seidel θα πρέπει πρώτα να μετατρέψουμε τα άκρα του ολοκληρώματος δηλαδή από 0 έως 0.6 να γίνουν από -1 έως 1 αντίστοιχα.

Άρα έχουμε ότι:

$$I = \int_0^{0.6} \frac{x^2}{\sqrt{1+x^2}} dx = \int_{-1}^1 \frac{0.3(0.3t+0.3)^2}{\sqrt{1+(0.3t+0.3)^2}} dt$$

Επίσης έχουμε:

$$w(t) = \frac{0.3(0.3t+0.3)^2}{\sqrt{1+(0.3t+0.3)^2}}$$

Οπότε για **5 σημεία** έχουμε ότι οι ρίζες t_i και τα βάρη w_i είναι:

t_i	w_i	$w_i * \frac{0.3(0.3t_i+0.3)^2}{\sqrt{1+(0.3t_i+0.3)^2}}$
-0.906180	0.236927	0.0000562856
-0.538469	0.478629	0.0027267229
0	0.568889	0.0147122146
0.538469	0.478629	0.0277719468
0.906180	0.236927	0.0201775250

Άρα έχουμε ότι:

$$\int_{-1}^1 \frac{0.3(0.3t+0.3)^2}{\sqrt{1+(0.3t+0.3)^2}} dt \cong \sum_1^5 \left(w_i * \frac{0.3(0.3t_i+0.3)^2}{\sqrt{1+(0.3t_i+0.3)^2}} \right) \cong \mathbf{0.06544470}$$

Όμοια για **6 σημεία** έχουμε ότι:

t_i	w_i	$w_i * \frac{0.3(0.3t_i+0.3)^2}{\sqrt{1+(0.3t_i+0.3)^2}}$
-0.932470	0.171325	0.0000210906
-0.661209	0.360762	0.0011122864
-0.238619	0.467914	0.0071398696
0.238619	0.467914	0.0181685245
0.661209	0.360762	0.0240581508
0.932470	0.171325	0.0149448171

Οπότε έχουμε ότι:

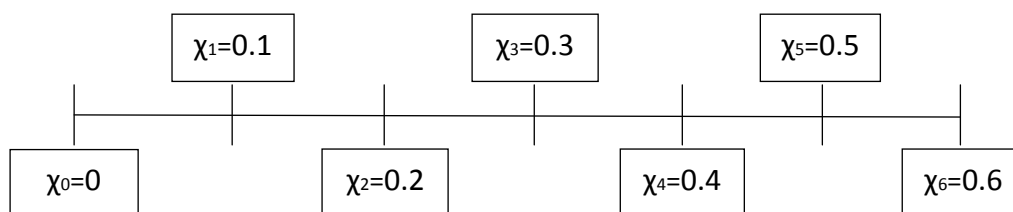
$$\int_{-1}^1 \frac{0.3(0.3t+0.3)^2}{\sqrt{1+(0.3t+0.3)^2}} dt \cong \sum_1^6 \left(w_i * \frac{0.3(0.3t_i+0.3)^2}{\sqrt{1+(0.3t_i+0.3)^2}} \right) \cong \mathbf{0.06544474}$$

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι το πρώτο αποτέλεσμα, δηλαδή για 5 σημεία, είναι πιο κοντά στη θεωρητική τιμή $I \cong 0.06544467$ από το αποτέλεσμα των 6 σημείων.

Στη συνέχεια για να λύσουμε το ολοκλήρωμα $I = \int_0^{0.6} \frac{x^2}{\sqrt{1+x^2}} dx$ με τους σύνθετους κανόνες του τραπεζίου, Simpson και 3/8 του Simpson θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε την παρακάτω εξίσωση:

$$f(x) = \frac{x^2}{\sqrt{1+x^2}}$$

Οπότε για 6 σημεία όταν το $h=0.1$ έχουμε ότι:

x_i	$f(x_i)$
0	0
0.1	0.0099503719
0.2	0.0392232270
0.3	0.0862043657
0.4	0.1485562705
0.5	0.2236067977
0.6	0.3086974533

Άρα τώρα μπορούμε να υπολογίσουμε το ολοκλήρωμα με τους σύνθετους κανόνες του τραπεζίου, Simpson και 3/8 του Simpson.

ΣΥΝΘΕΤΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ ΤΡΑΠΕΖΙΟΥ

Αρχικά έχουμε ότι ο τύπος του σύνθετου κανόνα του Τραπεζίου είναι ίσος με:

$$I \cong \frac{h}{2} \{f(x_0) + f(x_1)\} + \frac{h}{2} \{f(x_1) + f(x_2)\} + \frac{h}{2} \{f(x_2) + f(x_3)\} \\ + \frac{h}{2} \{f(x_3) + f(x_4)\} + \frac{h}{2} \{f(x_4) + f(x_5)\} + \frac{h}{2} \{f(x_5) + f(x_6)\}$$

Σύμφωνα με τον παραπάνω τύπο έχουμε:

$$I \cong 0.000497518595 + 0.002458679945 + 0.006271379635 + 0.01173803181 \\ + 0.01860815341 + 0.02661521255 \cong 0.06618898$$

ΣΥΝΘΕΤΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ SIMPSON

Επιπλέον ο τύπος του σύνθετου κανόνα του Simpson είναι ίσος με:

$$I \cong \frac{h}{3} \{f(x_0) + 4[f(x_1) + f(x_3) + f(x_5)] + 2[f(x_2) + f(x_4)] + f(x_6)\}$$

Οπότε έχουμε:

$$I \cong \frac{0.1}{3} \{1.279046141 + 0.375558995 + 0.3086974533\} \cong \mathbf{0.06544342}$$

ΣΥΝΘΕΤΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ 3/8 ΤΟΥ SIMPSON

Τέλος ο τύπος του σύνθετου κανόνα των 3/8 του Simpson εμφανίζεται παρακάτω:

$$I \cong \frac{3h}{8} \{f(x_0) + 3[f(x_1) + f(x_4)] + 3[f(x_2) + f(x_5)] + 2[f(x_3)] + f(x_6)\}$$

Σύμφωνα με τον παραπάνω τύπο έχουμε ότι:

$$I \cong \frac{0.3}{8} \{0.4755199272 + 0.7884900741 + 0.1724087314 + 0.3086974533\} \\ \cong \mathbf{0.06544186}$$

Τέλος βλέπουμε ότι ο σύνθετος κανόνας του Simpson πλησιάζει περισσότερο την θεωρητική τιμή $I \cong \mathbf{0.06544467}$ από τους άλλους δύο σύνθετους κανόνες, των 3/8 του Simpson και του Τραπεζίου.